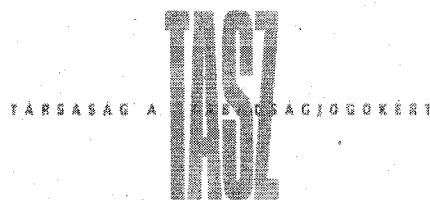

Magyar Helsinki Bizottság

EÖTVÖS KÁROLY
INTÉZET

TÁRSASÁG A SZABADSÁGJOGOKÉRT

Áder János
Magyarország Köztársasági Elnöke részére

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr!

A Társaság a Szabadságjogokért, a Magyar Helsinki Bizottság és az Eötvös Károly Intézet nevében azért fordulunk Önhöz, hogy emlékeztessük az önkormányzati választási rendszer és választási eljárás Országgyűlés által elfogadott átalakítása kapcsán Önre háruló alkotmányos felelősségre és kötelezettségre.

Magyarország köztársasági elnökének feladata, hogy pártpolitikán felül álló hivatalából fékező és egyensúlyozó szerepet töltsön be az alkotmányos demokrácia védelmében. Ez a feladat különös súllyal nehezedik Önre, amikor a politikai pártok közötti verseny tisztessége felett kell őrködnie. A politikai verseny szabályai és a választópolgárok akaratának érvényesülése nem lehetnek maradéktalanul a többség akaratának kiszolgáltatva. Nem beszélhetünk tisztességes politikai versenyről, s így alkotmányos demokráciáról sem ott, ahol az éppen többséget élvező pártpolitika önkénye alakítja a politikai verseny szereplőinek esélyeit és a választópolgárok politikai befolyását.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. évi törvény Országgyűlés által elfogadott, 2014. június 10-ei módosításai legalább az alábbi öt okból sértik a politikai verseny tisztességének, tisztaságának, és a választójog egyenlőségének alkotmányos normáit.¹

1. Budapest főváros választási rendszerét az Országgyűlés mindössze négy hónappal a 2014. évi önkormányzati választás előtt módosítaná. A választási verseny szereplőinek ezért nincs idejük felkészülni, új választási stratégiát kialakítani megváltozott esélyeik fényében. A módosítás ezért tartalmától függetlenül is kizárólag azoknak kedvezhet, akik – indítványozói lévén – már korábban tudhattak az új szabályokról. Nincs tisztességes verseny ott, ahol a versenyzők egy része már javában a versenyre való felkészülés során értesül az új szabályokról.

2. A választási rendszer ilyen kései módosítása különösen tisztességtelen annak fényében, hogy az önkormányzati képviselő átalakításának indítványozói egyetlen olyan indokkal sem érveltek az átalakítás szükségessége mellett, amelynek ne lettek volna tudatában az Európai Parlamenti választás előtt. Most mégis váratlanul, a közvélemény és az ellenzéki pártok előzetes tájékoztatása

¹ A még el nem fogadott törvényjavaslat részletes elemzését levelünkhöz mellékelhetjük, illetve az alábbi hivatkozást követve is megtalálhatja:

http://tasz.hu/files/tasz/imce/onkormanyzati_rendszer_illegitim_atalakitasa_tasz_mhb_ekint_20140611_hun.pdf

nélkül, az Európai Parlamenti választás eredményének ismeretében döntöttek a főváros önkormányzati rendszerének átalakításáról. Ennek tudatában nem feltételezhetünk mást, mint hogy az átalakítás indítványozói a politikai verseny tisztessége helyett saját választási győzelmüket kívánták bebiztosítani a módosítások segítségével. Nincs tisztességes verseny ott, ahol a verseny szabályait egy adott versenyző a saját győzelmének rendeli alá.

3. Az Országgyűlésben a kormányzó erők egyoldalúan kényszerítették rá a módosításokat a politikai verseny többi szereplőjére. Emlékeztetjük Önt, hogy a sürgős eljárásban, mindössze tizenegy nappal a törvényjavaslat benyújtása után, érdemi vita nélkül elfogadott egységes javaslatot a kormánypárti képviselők egyhangúlag támogatták, míg a módosításokat egyetlen ellenzékben lévő képviselő sem támogatta. Nincs tisztességes verseny ott, ahol egy kivétellel a versenyző felek mindegyike elutasítja a verseny feltételeit.

4. A módosítások következtében sérülne a fővárosi állampolgárok választójogának egyenlősége. A módosítások nyomán a Fővárosi Közgyűlés tagjainak többségét a kerületi polgármesterek tennék ki. A fővárosi kerületek lélekszáma azonban óriása eltéréseket mutat. A kerületüket képviselő egyes polgármester-tagok pár tízezer, míg más polgármester-tagok százezres nagyságrendű lakosságot képviselnek a Közgyűlésben. Vagyis a kerületek választópolgárainak szavazata közel sem ugyanannyit ér a Közgyűlés polgármester tagjainak megválasztása során. Nem segít ezen a Közgyűlésben bevezetendő „kettős többség” alapú döntéshozatal sem, amely lehetővé tenné, hogy a főváros lakosságának kisebbségét képviselő Közgyűlés-tagok megvétózzák a lakosság többségét képviselő polgármesterek javaslatait.

5. A választások tisztasága iránti alapvető tisztelet hiányáról tanúskodik a választási eljárási törvény módosítása. A kormányzó többség elveszi annak lehetőségét, hogy a választópolgárok ésszerű időn belül megtudhassák, visszaélt-e bárki személyes adataikkal a jelöltállítás során. A jogalkotó ezzel tovább bátorít mindenkit a jelöltállítással járó előnyökkel és az állampolgárok személyes adataival való visszaélésre.

Álláspontunk szerint a választási rendszernek és eljárásnak a fentiek szerinti módosításai az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, a VI. cikk (2) bekezdésébe és 35. cikk (1) bekezdésébe ütköznek. A választási rendszer átalakításának a választás időpontjához való közelsége és az átalakítás egyoldalú volta a jogállamiság követelményét, a kerületek lélekszámát csak alig figyelembe vevő rendszer az egyenlő választójog követelményét, a tájékoztatáshoz való jog szükségtelen és aránytalan korlátozása pedig a polgárok személyes adatok védelméhez való jogát sérti az Alaptörvénnyel ellentétes módon.

Sajnálatosnak tartjuk, hogy Ön nem szólalt meg a törvényjavaslatok parlamenti vitája során, holott ez joga, sőt kötelessége lett volna. Miután az Országgyűlés kétharmados többsége 2014. június 10-én elfogadta a módosításokat, álláspontunk szerint Önnek egyetlen lehetősége és kötelessége marad, amennyiben alkotmányos kötelezettségeinek és hivatali esküjének megfelelően meg kívánja őrizni a demokráciát, a jogállamot és nem utolsósorban saját tekintélyét. Kötelessége, hogy az alkotmányosság fentiekben megjelölt, Magyarország Alaptörvényében is kifejezést nyert elveinek sérelme miatt előzetes normakontrollra küldje az elfogadott módosításokat az Alkotmánybíróságnak.

Választójogunkat, a demokratikus közéletben való tisztességes, egyenlő részvételhez való jogot nem az államtól, és nem is a többségtől kapjuk. Azért illet meg minket, mert Magyarország politikai közösségének egyenrangú tagjai vagyunk. Most Önön a sor, hogy megvédje demokratikus jogainkat. Felszólítjuk Önt, hogy álljon ki a tisztességes és tiszta választásokért, az állampolgárok egyenlő választójogáért, és küldje előzetes normakontrollra a választási rendszer és eljárás kifogásolt módosításait!

Budapest, 2014. június 13.

Pardavi Márta
társelnök
Magyar Helsinki Bizottság

Majtényi László
elnök
Eötvös Károly Intézet

valamint a többi aláíró nevében is:

Szabó Máté Dániel
szakmai igazgató
Társaság a Szabadságjogokért